

Tillväxt och inkomstfördelning i de nya industriländerna*

Vilka faktorer ligger bakom de sk nya industriländernas snabba ekonomiska tillväxt? Är tillväxtens frukter jämnt fördelade, eller tillfaller de multinationella företag och de redan rika? Carl Hamilton söker här ge ett svar på dessa frågor.

Syftet med denna artikel är att presentera några basfakta om de nya industriländernas (nic-ländernas) tillväxt, inkomstfördelning och ekonomiska politik, samt att diskutera några frågor som ofta kommit upp i debatten om dessa länder. Hur kommer det sig t ex att nic-länderna kunnat uppvisa så höga tillväxttakter under de senaste 15 åren? Har tillväxten medfört bättre levnadsbetingelser för folkflertalet eller har den bara berikat multinationella företag?¹

I det följande gör jag två avgränsningar. Den första är att tyngdpunkten ligger på den ekonomiska utvecklingen. Detta skall inte tolkas så att BNP, tillväxt i genomsnittsinkomst, inkomstfördelning, etc, kan betraktas som heltäckande mått på länders och människors välfärd. I en sådan diskussion måste även andra faktorer inkluderas, t ex mänskliga rättigheter och styrelseskick, utbudet av kollektiva nyttigheter, tillgång till sjukvård och utbildningsmöjligheter, etc.² Jag har också valt att förbigå migrationsfrågan och

sambanden mellan industri- och jordbrukssektorns utveckling.

Den andra avgränsningen gäller ländervalet, som med nödvändighet måste bli något godtyckligt. Urvalskriteriet är en blandning av tillväxttakt och nivå i industrivaruexport och industriproduktion. Framställningen koncentreras därför på Hong Kong, Taiwan, Sydkorea, Singapore, Indien, Mexiko och Brasilien. Dess sju länder svarar för ca 70 procent av u-ländernas export av industrivaror och knappt hälften av u-ländernas totala industriproduktion (exklusive östblocket). I mer omfattande studier av nic-länder inkluderas dessutom ofta Argentina, Colombia, Malaysia, Pakistan, Tunisien, Turkiet och Jugoslavien, och ibland även Spanien, Grekland och Portugal.

Bakgrund

I *tabell 1* redovisas grundläggande information om våra sju nic-länder och för jämförelsens skull också några i-länder.

Ph D CARL HAMILTON är forskare vid Institutet för internationell ekonomi vid Stockholms universitet. Han har i sin forskning främst sysslat med frågor rörande u-länder och internationell handel.

* Forfattaren har dragit nytta av kommentarer från Lars Anell, Jan Herin, Henrik Horn, Assar Lindbeck och Lars Svensson.

¹ I en kort artikel kan naturligtvis dessa omfattande frågor inte besvaras särskilt fullständigt. Fokus i denna artikel ligger på den interna utvecklingen i dessa länder. I en tidigare artikel (Hamilton [1979]) har jag diskuterat nic-ländernas handelsrelationer med i-länderna och dessas konsekvenser för valfärden i i-länderna.

² Ett "fysiskt livskvalitetsindex" m m finns i OECD [1978].

Tabell 1. Befolkning, inkomst och tillväxt i några nic- och i-länder

	(1) Befolkning (milj medio 1976)	(2) BNP (miljarder \$, 1976)	(3) BNP per invå- nare (\$, 1976)	(4) Genomsnittlig årlig tillväxt i BNP 1970-76 (procent)
<i>Nic-länder</i>				
Hong Kong	4.5	9.5	2 110	7.5
Taiwan	16	17.4	1 070	7.8
Syd Korea	36	24.1	670	10.3
Singapore	2.3	6.2	2 700	8.9
Brasilien	110	125.4	1 140	10.6
Indien	620	93.0	150	2.7
Mexiko	62	67.6	1 090	5.5
Totala nic-marknaden		343.2		
<i>I-länder</i>				
USA	215	1 697.1	7 890	2.5
Japan	113	553.8	4 910	5.6
Västtyskland	62	457.6	7 380	2.2
Storbritannien	56	225.5	4 020	2.3
Sverige	8	71.1	8 670	2.6
Finland	5	26.4	5 620	4.6

Källa: Världsbanken [1978].

Länderna har helt olika befolkningsstorlek, med Indien och Brasilien som två jättar. Mexiko har 1/10 av Indiens befolkning (som för övrigt är större än hela Latinamerikas eller Afrikas), men har en BNP som är 2/3 av Indiens, vars BNP i sin tur är mindre än Brasiliens.

Ett lands totala BNP är ett ungefärligt mått på marknadsstorlek. Av tabellen framgår att sammanlagda nic-marknaden, 343 miljarder dollar 1976, till sin storlek bara är ca 75 procent av den västtyska marknaden och ca 20 procent av den amerikanska. Sveriges BNP, 71 miljarder dollar, är ensam större än Hong Kongs, Singapores, Taiwans och Sydkoreas tillsammans, 57 miljarder dollar. Den indiska marknaden är ca 30 procent större än den svenska, och dess befolkning är ca 7 650 procent större, en god illustration av att en befolknings *behov* och dess *effektiva efterfrågan* är två helt skilda saker. Sydkorea och Finland är jämnstora marknader. Men det finns naturligtvis viktiga skillnader: Sydkoreas

BNP har vuxit dubbelt så snabbt som Finlands under 1970-talet och nära fyra gånger snabbare än Sveriges BNP under samma tid, vilket framgår av kolumn (4).

Men det är mycket viktigt att inte stirra sig blind på tillväxttakter. Utgångsläget för nic- och i-länder är helt olika, vilket framgår av kolumnen för BNP/capita (3). Tex är Sydkoreas BNP/capita mindre än 1/10 av Sveriges. Observera att även *inom* nic-gruppen är skillnaderna betydande. Stadsstaterna Hong Kong och Singapore har 2-3 gånger högre per capita-inkomst än Brasilien, Mexiko, Taiwan och Sydkorea. Ja, Sydkorea är ett jämförelsevis fattigt land. Man kan notera att Singapore 1976 hade en per capita-inkomst som var 2/3 av Storbritanniens. Om tillväxttakterna 1970-75 håller i sig innebär detta att det nya industrilandet Singapore 1982 skulle ha högre per capita-inkomst än det äldsta industrilandet Storbritannien, Singapores fd koloniala moderland.

Globalt sett är nic-länderna små pro-

ducenter av industrivaror. Av världens industrivaruproduktion svarade våra sju nic-länder för ca 4.6 procent år 1970 och ca 6.6 procent år 1976. Även om man använder sig av en vidare definition av nic-länder (inkluderande bla Spanien, Portugal, Turkiet, Grekland och Jugoslavien) kommer man fram till att nic-länderna faktiskt inte står för mer än ca 10 procent av världens industriproduktion (1976).³

Exporten är tillväxtmotorn

Finns det några för nic-länderna gemensamma faktorer som kan förklara deras snabba tillväxt?

Den i särklass viktigaste förklaringen är att man i dessa länder strävat efter att föra en ekonomisk politik som inte diskriminerat produktion för export. Man har m.a.o. drivit en exportinriktad politik med världsmarknadens efterfrågan som tillväxtmotor. Det vanliga i u-länder har annars varit att man sökt expandera den inhemska industriproduktionen enbart genom att ersätta importerade varor med inhemska, och att utnyttja den inhemska efterfrågan som tillväxtmotor.

Möjligheten att expandera produktionen inom ett land genom att ersätta den tidigare importen begränsas dock av den inhemska marknadens storlek. När importersättande tillverkning i en första fas väl ersatt tidigare import kan den inhemska produktionen endast öka i den mån den inhemska marknaden expanderar. Men den inhemska marknaden har svårt att expandera eftersom ett land som driver importersättningspolitik därmed också avstår från att skörda vinsterna av internationell specialisering och inte heller kan utnyttja möjliga skalfördelar i produktionen (stordrift).

Korea och Taiwan bytte från importersättningspolitik till exportinriktad politik i början av 60-talet. Singapore har i stort sett inte drivit någon importersättningspolitik, med undantag för en myc-

ket kort period under 1960-talet. Hong Kong har i motsats till övriga nic-länder under hela efterkrigstiden varit exportinriktad i sin handelspolitik.

Indien sökte avveckla något av sin importersättningspolitik i mitten av 60-talet, men "återföll" därefter under trycket av snabbt växande import till importersättningspolitik. Indien förefaller nu åter försöka att avskaffa kvantitativa restriktioner m.m. på importen och driva en politik som stimulerar till ökad export. Den senaste tidens oljeprishöjningar försvårar emellertid de politiska möjligheterna för en sådan politik.

Brasilien och Mexiko fortsatte med importersättningspolitik långt efter det att den första, "lättköpta" fasen i importersättningspolitiken passerats. Alltefter som tiden gick, framstod emellertid denna politik här, liksom i Indien, som allt mindre lyckad, bla på grund av en hög importandel bland insatsvarorna i den inhemska produktionen (räknat netto ersatte man alltså inte mycket import genom inhemska produktion). Man fick också allt större problem med exportindustrin, som systematiskt diskrimineras genom en importersättningspolitik. En konsekvens blev att regeringarna i dessa länder tvingades tillämpa en hackig "stop-go" politik i ekonomiska frågor, som ytterligare försvårade långsiktiga överväganden såväl i den ekonomiska politiken som i företagets planering. I Brasilien lade man i mitten av 1960-talet om till en något mer exportinriktad politik. I Mexiko inrättade man ungefär samtidigt en frihandelszon vid USAs gräns.

Övergångsproblem

Att lägga om politik på ovanstående sätt är förenat med betydande svårigheter av

³ Våra nic-länders utländska privata och offentliga skulder var 1976 (miljarder \$ och inom parentes i procent av BNP): Hong Kong 0.7 (7), Taiwan 2.8 (16), Sydkorea 7.1 (29), Singapore 0.9 (15), Brasilien 26.0 (21), Indien 13.6 (15) och Mexiko 21.7 (32).

olika slag. Om man släpper importregleringar med mycket kort övergångstid riskerar man en snabb, uppdämd importökning som i sin tur lätt tvingar fram en återgång till den tidigare politiken. Indien är bara ett exempel bland många andra.

Den stora stöttestenen är dock att politiskt och ekonomiskt starka grupper ofta har skaffat sig ett egenintresse, åtminstone på kort sikt, av att importersättningspolitiken bibehålls.

Övergången från en väletablerad importersättningspolitik till en exportinriktad politik medför ändrade relativpriser och en omfördelning inom landet av inkomster och kapitalvärden från anställda och kapitalägare i den skyddade sektorn till andra grupper. Det är lättare för en stark regim att genomföra en sådan omfördelning än för en regim som skall ta hänsyn till val, återkommande risker för strejker och politiska oroligheter, etc (exemplet *par preference* är kanske Turkiet). Av detta skäl har en framgångsrik exportinriktad politik ofta kommit att förbindas med repressiva och anti-fackliga diktaturer, trots att en fortgående exportinriktad politik i och för sig inte förutsätter detta slags regim (de skandinaviska länderna är goda historiska exempel).

De svåra övergångsproblemen har nio regeringar försökt att kringgå genom att inte direkt och synligt avskaffa importskyddet, utan istället genom att gradvis subventionera exporten. Slutmålet, lika behandling av produktion för export och för importkonkurrens, uppnås sålunda genom införandet av nya, balanserande, åtgärder. Ett annat mjukt sätt att avveckla importersättningspolitiken är för regeringen att börja med att införa frihandel i liten skala i sk frizoner.

Frizoner finns nu i de flesta u-länder. Fn finns ca 80 stycken och ytterligare ca 40 planeras. Hälften av alla frizoner finns i Asien. På karta 1 finns dessa ut-

märkta med uppgift om startår, sysselsättning och storlek i hektar (1975).

Följande karakteristika utmärker frizoner i större eller mindre utsträckning: Inga tullar, inga importregleringar, inga valutakontroller, obegränsade möjligheter till vinsthemtagning, temporär befrielse från "statlig" skatt, ingen "kommunal" skatt, subventionerade lån, subventionerad infrastruktur, anti-strejkklagar, 100 procent utländskt ägande av företag tillåts.⁴

Dessa frizoner har ansetts vara ärkekapitalistiska inrättningar. Det är därför intressant att notera att man i Kina planerar att sätta upp minst två frizoner, dels en vid gränsen intill Hong Kong, dels en utanför Peking i industristaden Tianjin. Den enda skillnaden mellan Kinas frizoner och andra länders skall vara att kineserna kräver att vinsthemtagningen skall ske i form av varor och inte i hårdvaluta. Eftersom den närmare utformningen av denna restriktion inte är känd är det fn omöjligt att avgöra hur bestämmelsen kommer att fungera i praktiken.

Andra tillväxtfaktorer

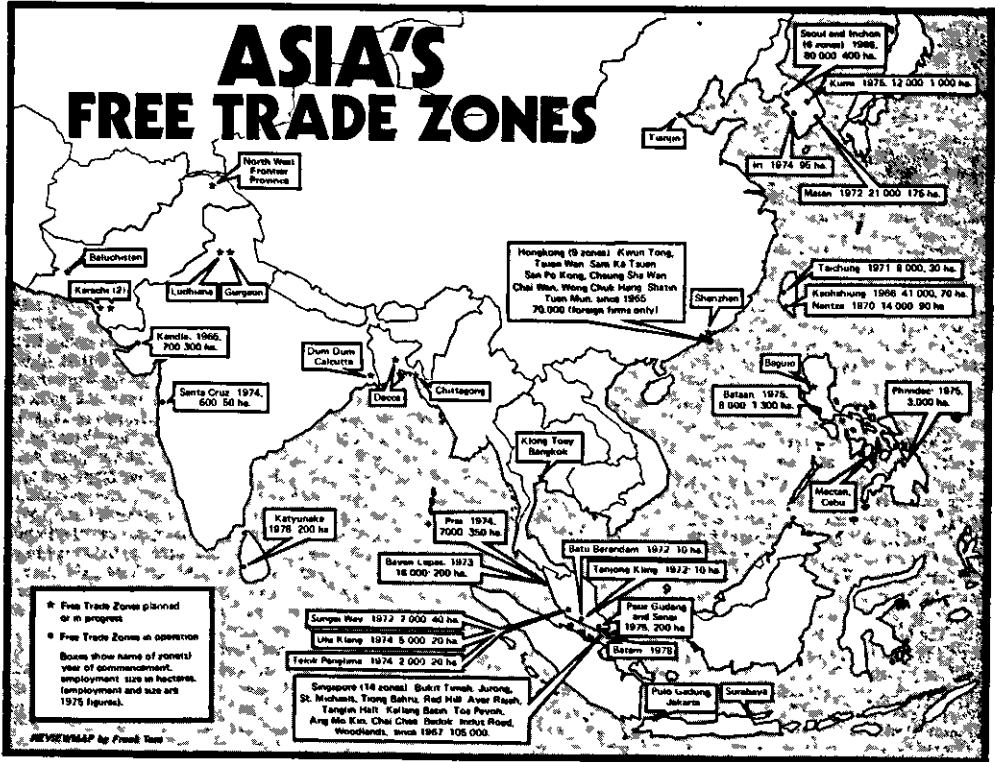
Det finns fyra ytterligare, kompletterande, faktorer som underlättat de nya industriländernas framväxt.

Under 1960-talet genomfördes tullreduktioner och liberaliseringar av världshandeln, vilket naturligtvis var uppmuntrande för länder som satsade på ökade inkomster genom ökad utrikeshandel.

Nic-ländernas stora exportökning till USA under slutet av 1960- och början av 1970-talet uppmuntrades av en övervär-

⁴ Av någon anledning har debatten i Sverige kommit att fixeras vid dessa frizoner i stället för vid hela (presumtiva) nic-länder. Det kan vara vart att påpeka att Sverige självt till in på 1960-talet i Stockholms frihamn hade en egen frizon i vilken bla utländska bilar sammansattes för export till Finland. Svenska regeringen tvingades dock avveckla denna lukrativa frizon efter protester från kollegorna i EFTA.

Karta 1.

FAR EASTERN ECONOMIC REVIEW

MAY 18, 1979

derad dollar, införandet av minimilöner i USA, och den snabba efterfrågeökningen, bla på grund av "The Great Society"-programmet och Vietnamkriget.

Det tekniska genombrottet i elektronikindustrin (integrerade kretsar och halvledare) vid sextiotalets mitt, i kombination med en intensiv konkurrens inom elektronikindustrin, medförde en plötslig, stark efterfrågan på billig arbetskraft. Framförallt yngre kvinnor i de sydostasiatiska nic-länderna fick på detta sätt andra möjligheter till sysselsättning än de traditionella.

Lågkonjunkturen efter oljekrisen har rimligen ökat företagets intresse för att lägga ut delar av sin produktion och sammansättning till länder med låga tillverkningskostnader. För ett i-landsföretag kan detta vara alternativet till nedlägg-

ning av hela eller delar av verksamheten i moderlandet.⁵

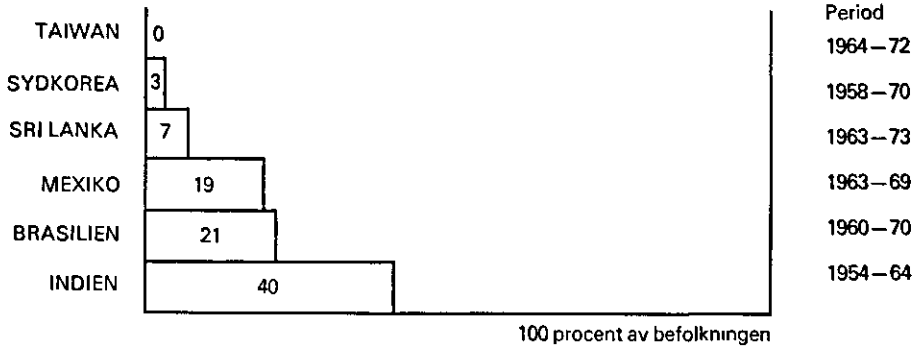
Inkomstfördelning

En hög tillväxttakt i ett land ökar väsentligt *möjligheterna* till standardökningar och högre välfärd. Hur har då dessa möjligheter utnyttjats och hur har tillväxtens frukter fördelats mellan olika befolkningsgrupper i nic-länderna?

Tillförlitliga och jämförbara data om inkomstfördelningen i olika länder är alltså svåra att få fram. I figur 1 görs dock ett försök till en jämförelse av den absoluta inkomstnivån i de nic-länder för vilka data är tillgängliga. Levnadsförhållanden för de 40 fattigaste procenten av

⁵ Frågan om varför nic-lander blev nic-lander diskuteras ytterligare i t ex Kreuger [1978] och Balassa [1978].

Figur 1. Andel av befolkningen som lever i "absolut fattigdom", 1975, procent

Källa: Ahluwalia m fl [1979]

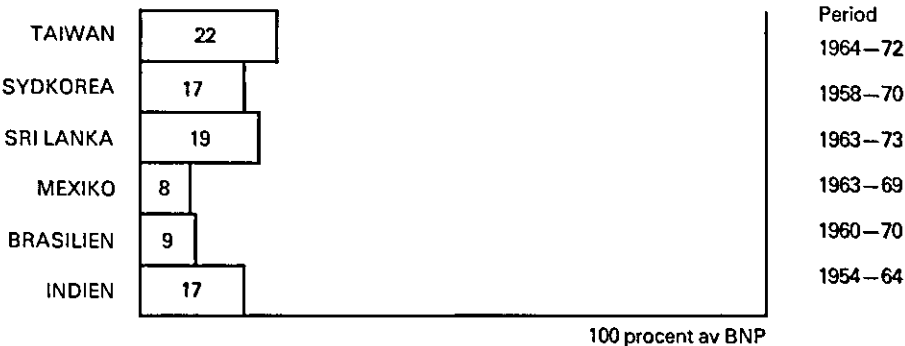
befolkningen i Indien har ansetts kunna karaktäriseras som "absolut fattigdom" (bl.a. definierat som en så låg inkomst att individens näringsbehov inte fullt kan tillfredsställas). Som framgår av figur 1 finns det med detta mått mätt liten "absolut fattigdom" i Sydkorea, 3 procent, och på Taiwan ingen "absolut fattigdom" alls. I Brasilien och Mexiko däremot lever ca 1/5 av befolkningen i "absolut fattigdom", trots dessa länders högre genomsnittliga per capita-inkomst.

I figur 2 ges ett relativt mått på inkomstfördelningen. Vi ser att i de fyra asiatiska länderna erhåller de fattigaste 40 procenten av befolkningen en större andel av BNP än i Brasilien och Mexiko. På Taiwan har den aktuella gruppen nära tre gånger så stor andel av BNP som i Mexiko. Skillnaden i inkomstfördelning

mellan de asiatiska och de latinamerikanska länderna blir än tydligare när man studerar hur stor andel av ökningen i BNP som går till de fattigaste 60 procenten i respektive region, figur 3. I Sydkorea och Taiwan går 40-50 procent av ökningen till de fattigaste 60 procenten av befolkningen, medan denna grupp bara får 17 procent av tillväxten i Brasilien och Mexiko. Även med hänsyn tagen till att siffrorna måste tas med en nypa salt är det uppenbart att den ekonomiska tillväxten i Brasilien och Mexiko genererar en betydligt snedare förmögenhetsfördelning än tillväxten i Sydostasien.

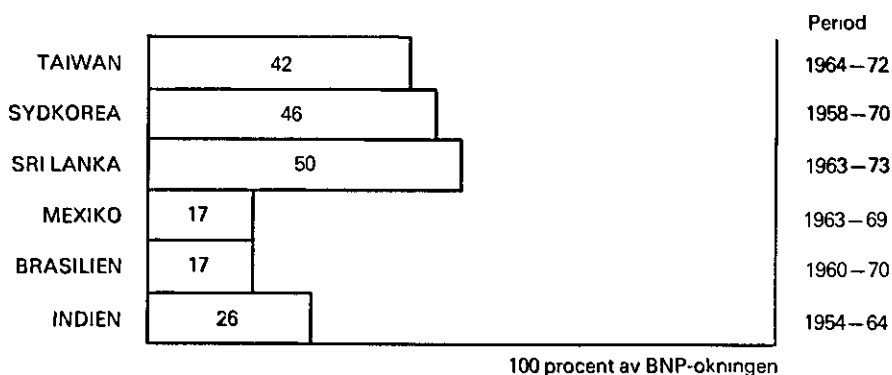
Anledningen till att Sri Lanka också har tagits med i figurerna är att detta land kan sägas ha följt en annorlunda utvecklingsväg. Sri Lanka har en relativt liten

Figur 2. De fattigaste 40 procenten av befolkningens andel av BNP, 1975, procent

Källa: Ahluwalia m fl [1979]

Figur 3. Andel av ökningen i BNP som går till de fattigaste 60 procenten av befolkningen

Kalla: Ahluwalia m fl [1979]

"absolut fattigdom", och jämförelsevis jämn inkomstfördelning. Men i motsats till nic-länderna har Sri Lanka en låg genomsnittlig per capita-inkomst, 200 dollar, och en låg tillväxttakt per capita, 2 procent. Man kan fundera över frågan om välfärden är högst i Brasilien eller i Sri Lanka. Brasilien är landet med en jämförelsevis hög genomsnittsinkomst, en hög genomsnittlig tillväxttakt per capita och en allt snedare inkomstfördelning. Sri Lanka, å andra sidan, är ett land med låg genomsnittsinkomst, låg tillväxttakt och med en relativt sett mycket jämn inkomstfördelning. I vilket av dessa två länder kommer en arbetare att må bäst år 2000? Svaret är inte givet.

Taiwan och Sydkorea förefaller att förena något av det bästa i Brasiliens och Sri Lankas ekonomiska utveckling: hög tillväxttakt och en relativt jämn inkomstfördelning.⁶ Är då dessa två länder fördelningspolitiska specialfall?

Jag kan naturligtvis inte ge något uttömmande svar på denna fråga, utan bara göra några påpekanden.⁷ En unik utjämnande faktor har varit att utländska ockupationsmakter (Japan och USA) men också de inhemska maktavarna genomförde beständiga land- och jordbruksreformer i Korea och på Taiwan

innan industrialiseringen på allvar började. Man startade sålunda från ett jämförelsevis egalitært utgångsläge. Vidare har man i Sydkorea haft en ambitiös utbildningstradition att bygga på, och arbetskraften är ovanligt välutbildad med tanke på den genomsnittliga per capita-inkomsten. Även på Taiwan var och är utbildningsnivån ovanligt hög.⁸ Både Sydkorea och Taiwan hade redan före industrialiseringen början en jämförelsevis välutbyggd infrastruktur vilket anses ha bidragit till att tillväxtens frukter inte stannat i tillväxtenklaver.

⁶ Sålunda skriver tex Paul Streeten: "Taiwan, Korea och kanske också Japan foljde en (basbehovsansats) när man under tidigare år anlade en startbana för framtida "take-off" mot självbärande tillväxt genom att uppfylla vissa basbehov med hjälp av jordreformer och massiva investeringar i humankapital, särskilt utbildning" (Streeten, [1979] s 141).

⁷ För en utförligare diskussion och litteraturhanvisningar se Chenery m fl [1974] "Part three", Rao [1978], Ranis [1978] och Hamilton [1978].

⁸ Detta lätt kontrollerbara faktum motsäger sålunda den ibland framförda åsikten att barnarbete skulle vara särskilt vanligt i tex Sydkorea. Man kan inte samtidigt ha en 90 procentig läskunnighet, 97 procent av åldersgruppen 6-11 år i utbildning och ca 60 procent av ungdomen i "secondary" utbildning och samtidigt praktisera omfattande barnarbete. Däremot är det helt riktigt att framförallt den exportinriktade elektronikindustrin sysselsätter ett stort antal ogifta unga kvinnor. Se tex Världsbanken [1979].

Tabell 2. Förändring i födelse- och dödstal i några nic-länder och Sri Lanka, 1960–75

	(1)	(2)	(3)
	Procentuell förändring		ökn./minskn.
	Födelseetal	Dödstal	(1) minus (2)
Indien	-18.2	-28.6	+10.4
Sri Lanka	-25.0	-10.0	-15.0
Sydkorea	-41.5	-38.5	- 3.0
Taiwan	-42.5	-28.6	-13.9
Brasilien	- 5.0	-27.3	+22.3
Mexiko	- 9.1	-20.0	+10.9
Hong Kong	-48.6	-28.6	-20.0
Singapore	-52.6	-37.5	-15.1
Genomsnitt för u-länder med BNP/capita > 250 \$	- 9.2	-27.3	+18.1
Genomsnitt för u-länder med BNP/capita < 250 \$	- 2.1	-21.1	+19.0

Källa: Världsbanken [1978].

Det förefaller sålunda finnas några unika faktorer som sannolikt förklarar en del av den hittills jämförelsevis egalitära inkomstutvecklingen.

Det skall noteras att även i ett annat avseende är Sydkorea och Taiwan tillsammans med Hong Kong, Singapore och Sri Lanka speciella länder: de har ovanligt snabbt fallande födelseetal och en minskad folkökningstakt, vilket framgår av *tabell 2* (se även Cassen [1978]).

Multinationella företag

Vilken roll spelar multinationella företag (MNF) i nic-länderna? Är de "hjältar" som överför kapital och teknologi till behövande länder och människor eller är de internationella, bläckfiskliknande "bovar" som använder sina tentakler för att i samarbete med lokala makthavare suga ut de fattigaste i de fattiga länderna?

Ja, i så enkla spår går vanligtvis debatten om MNFs verksamhet i nic-länderna. En viktig anledning till debattens torftighet är att det tyvärr i stor utsträckning saknas *systematisk* information om MNF i nic-länder. Ett viktigt bidrag till ökad kunskap är dock Nayyars [1978] översikt.⁹ Nayyars slutsatser, som gäller industrivaror, kan i telegramstil sam-

manfattas så här: Utländska företags andel är större i Latinamerikas än i Asiens industrivaruexport. USAs MNF svarade för ca 9 procent av u-ländernas industrivaruexport under perioden 1966–74 och Västeuropas och Japans MNF för ca 5 procent i början av 70-talet.

Denna andel på ca 14–15 procent, förefaller inte heller att ha ökat märkbart sedan 1966. Men, i dessa siffror inkluderas inte internationella handelshus, som sannolikt under senaste decenniet starkt ökat i betydelse som länk mellan framförallt de sydostasiatiska nic-länderna och marknaderna i USA, Japan och Västeuropa. Tyvärr har vi fortfarande liten kunskap om handelshusens roll och inflytande i nic-länderna. Observera att den blygsamma MNF-andelen på ca 15 procent inte motsäger påståenden om att MNFs industrivaruexport från u-länder i absoluta tal vuxit snabbt under 60- och 70-talen.

Tidigare var en viktig drivkraft för MNFs etablering i u-länder dessa

⁹ För ytterligare litteratur se Nayyars [1978] referenslista, Hamilton [1978], Helleiner [1979] och FN [1978]. Av utrymmesskal är frågor kring teknologispredning utelämnade här. Den intresserade hänvisas till *Journal of Development Economics*, vol 5, no 4 (dec 1978) "Book reviews", och Hamilton och Soderström [1978].

länders importersättningspolitik. Företagen måste för att kunna behålla tidigare erövrade marknader bygga upp egen produktion bakom u-ländernas handels hinder. Idag är sannolikt en viktigare drivkraft existerande skillnader i arbetskraftskostnader mellan i- och u-länder. En företagslednings slutliga val av nic-land avgörs antagligen mycket av föreställningar om den politiska stabiliteten i landet (hög stabilitet ger hög sannolikhet för oförändrade "spelregler" under investeringens livstid, tex genom fackförenings- och strejkkförbud). Dock, utvecklingen i Iran har måhända ruckat tilltron till möjligheterna av sådana enkla prognoser.

Sammanfattning

Nic-länderna uppvisar höga tillväxttakter, men på en låg inkomstnivå. Den främsta anledningen till den snabba ekonomiska utvecklingen har varit omsvängningen i dessa länder från en importersättningspolitik till en exportinriktad ekonomisk politik, där världsmarknadens efterfrågan fungerat som tillväxtmotor. Tillväxtens frukter förefaller att ha fördelats betydligt jämnare i de sydostasiatiska nic-länderna än i de latinamerikanska. Men mycket i nic-ländernas utveckling är fortfarande mycket ofullständigt belyst i litteraturen, bl a de multinationella företagens roll, i vilken utsträckning till exempel Sydkoreas och Taiwans utveckling kan kopieras av andra u-länder, jordbrukssektorns och migrationens betydelse för dessa länders industrialisering, och varför några nic-länder, men inte andra, uppvisar en dramatisk nedgång i befolkningstillväxt.

Referenser

- Ahluwalia, M. S., Carter, N. G., Chenery, H. B., [1979], "Growth and Poverty in Developing Countries", daterat May 1979 Världsbanken, Washington
- Balassa, B., [1978], "Export Incentives and Export Performance in Developing Countries: A Comparative Study", *Weltwirtschaftliches Archiv*, Heft 1, s 24-61
- Cassen, R. H., [1976], "Population and Development: A Survey", *World Development*, vol 4, Nos 10 & 11 (dubbelnummer)
- Chenery, H, Ahluwalia, M. S., Bell, C. L. G., Duly, J. H. och Jolly, R., [1974], *Redistribution with Growth*, Oxford University Press
- FN [1978], "Transnational Corporations in World Development: A Re-examination", Economic and Social Council, Commission on Transnational Corporations, E/C 10/38
- Hamilton, C., [1978], "Litteraturtips om de nya industriländerna", *Ekonomisk Debatt*, årg 6, nr 3
- , [1979], "De nya industriländerna - hot eller löfte?", *Ekonomisk debatt*, årg 7, nr 3
- Hamilton, C. och Soderström, H. Tson, [1979], "Technology and International Trade. A Heckscher-Ohlin Approach", utkommer i S. Grassman och E. Lundberg (utg), *The Past and Prospects of the Economic World Order*, MacMillan, London
- Helleiner, G. [1979], "Intrafirm Trade and the Developing Countries: An Assessment of the Data", utkommer i *Journal of Development Economics under 1979*
- Kreuger, A., [1978], *Liberalization Attempts and Consequences*, National Bureau of Economic Research, New York
- Nayyar, D., [1978], "Transnational Corporations and Manufactured Exports from Poor Countries", *Economic Journal*, March 1978
- OECD [1978], *Development Cooperation Review 1978*, Paris
- Ranis, G., [1978], "Equity with Growth in Taiwan: How 'Special' is the 'Special Case'?", *World Development*, Vol 6, No 3
- Rao, D. C., [1978], "Economic Growth and Equity in the Republic of Korea", *World Development*, Vol 6, No 3
- Streeten, P., [1979], "Basic Needs: Premises and Promises", *Journal of Policy Modelling*, Vol 1, s 136-46
- Varldsbanken, [1978], *World Development Report 1978*, Washington
- , [1979], *World Atlas of the Child*, Washington